

Левандовська Ірина Юріївна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МЕДІАЦІЯ ЯК ГНУЧКИЙ МЕХАНІЗМ ВИРІШЕННЯ СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТІВ

На сьогоднішній день сімейна медіація являється досить гнучким механізмом вирішення сімейних конфліктів, який адаптується до кожної унікальної сімейної ситуації. Статистика показує що в Україні зі 100% укладених шлюбів виникає 70% розлучень. Судова практика говорить про те, що найчастіше за позовами про розірвання шлюбу слідують позов про визначення місця проживання дитини, про стягнення аліментів, про позбавлення батьківських прав, про поділ майна подружжя і т.д. Зазвичай, у суді сторони ведуть перемовини щодо своїх принципових позицій, які можуть бути обґрунтованими з погляду законодавства і тому не завжди у повній мірі відображаються справжні інтереси та потреби сторін. Доволі часто кожна із сторін, посиляючись на законодавство, хоче розповісти в суді історію своїх відносин, поділитися власними переживаннями, проте суду це не важливо і не потрібно. Тому у такому випадку найкращим вирішенням проблеми буде сімейна медіація як ефективний спосіб вирішення сімейних спорів [4, с. 2]

Питанням вивчення сімейної медіації займалися такі сучасні науковці як Сулейманова С. Р. Спектор О. М., Васильєв С. В., Красіловська З. В., Любченко Я. П. та інші.

Досліджуючи та аналізуючи практику зарубіжних країн, можна помітити, що досить популярним вважається, насамперед, звернення до медіації перед зверненням до суду у справах, які стосуються розірвання шлюбу. До прикладу, У Японії, США та певних країнах Європи сімейні спори не розглядаються судом поки сторонами не буде пройдено процес сімейної медіації.

Не зважаючи на це, в українському чинному законодавстві не містяться спеціальні вимоги щодо врегулювання сімейних спорів завдяки медіації. Проте, законодавство дозволяє суддям застосовувати примирні процедури під час вирішення сімейних конфліктів [1, с. 63].

Відповідно до статті 111 Сімейного Кодексу України, суд уповноважений вживати певні заходи щодо примирення подружжя, але це не повинно суперечити моральним засадам суспільства. Також, від-

повідно до ч. 7 ст. 240 Цивільного процесуального кодексу України, суд уповноважений припинити розгляд справи і призначити певний термін для примирення подружжя, проте цей термін не може перевищувати шести місяців, на мою думку, саме це є особливою ознакою розгляду та вирішення справ про розірвання шлюбу. Проте, дана норма в наш час є недієвою і, відповідно до аналізу судової практики, такий термін на примирення є безрезультатним та найчастіше такі справи вирішуються розірванням шлюбу. Така проблема виникає через необізнаність громадян в існуванні медіації як процедури для примирення. У повноваження суду не входить інформування сторін про можливість вирішення конфлікту за допомогою процедури медіації та рекомендувати її, тому таку ситуацію доцільно розцінювати як прогалину у цивільному процесуальному праві України [1, с. 64]

Розлучення батьків є однією із найважчих ситуацій для кожної дитини, яка може травмувати дитячу психіку та негативно вплинути на її майбутнє. Важливим при розлученні є правильно підготувати дитину до настання певних змін в її житті, пояснити, що батьки люблять її як і раніше і це ніяк не вплине на їх стосунки. Цим може зайнятися сімейний медіатор, який володіє певною спеціалізацією для проведення прямого консультування дитини [2, с. 67]

Судові рішення здатні вирішити певну юридичну ситуацію, але не завжди припиняють конфлікт між сторонами. Саме тому, під час процедури сімейної медіації, в основному увага приділяється виробленню способів вирішення конфлікту, які будуть прийняті сторонами. Рішення, які прийняті під час медіації, повинні задовольняти особливі потреби кожної сторони конфлікту [4, с.48].

Медіація також є ефективною у тих ситуаціях, коли сторони не в змозі домовитися самостійно, зайшли в глухий кут або не розмовляють один з одним через переживання, які виникли через розрив стосунків. Тому саме сімейна медіація сприяє усуненню розбіжностей між сторонами конфлікту та допомагає співпрацювати задля усвідомленого розв'язання конфлікту, який пов'язаний з розлученням, враховуючи питання участі у вихованні дітей, фінансові або майнові спори [4, с. 56]

Найчастіше сімейні медіатори працюють в комедіації, тобто в парі. Попередньо вони проводять зустріч з кожною стороною для діагностики та аналізу причин виникнення конфлікту та визначення основних тем для обговорення. Головним питанням, яке ставлять

медіатори сторонам на попередній зустрічі, є питання щодо готовності сторін домовитися для того, щоб знайти рішення, яке допоможе розв'язати конфлікт [2, с. 18]

Після такої процедури організовується загальна зустріч і завдяки підтримці медіатора вони навчаються безконфліктному спілкуванню задля того, аби почути що є важливим для всіх членів сім'ї, включаючи також інтереси дитини. Сторони конфлікту мають змогу спілкуватися один з одним не безпосередньо, а з допомогою медіаторів. Це дозволяє у повній мірі висловити свої почуття і потреби, з'ясувати справжні інтереси кожної з сторін. Під час такого спілкування вони починають розуміти почуття та вчинки іншої сторони, саме тому сторони готові для спільної роботи над вирішенням своїх проблемних питань.

Сімейний медіатор повинен володіти високим рівнем здібностей під час роботи з емоційними станами інших людей, що сприяє розвитку у вирішенні конфлікту. Медіатор допомагає сторонам конфлікту з'ясувати, усвідомити і переробити почуття і емоції, які стосуються цього конфлікту. Чуйність, щирість, високий професіоналізм сімейного медіатора дають можливість повністю довіритись медіатору сторонами. Це допомагає зменшити спроби перекладати відповідальність і прийняття рішення на медіатора [3, с. 48]

Отже, підсумовуючи, можна дійти висновку, що розлучення завжди є жакливою ситуацією у житті людини. Проте, альтернативний спосіб вирішення конфлікту, а саме за допомогою сімейної медіації, полегшує біль і стрес, які відчувають сторони конфлікту і призводить задовільного процесу та щасливих наслідків.

Список використаних джерел

1. Сулейманова С. Р. Переваги сімейної медіації при вирішенні питання про розірвання шлюбу. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів : матеріали круглого столу (Одеса, 29 березня 2021 р.) [Електронне видання] / за заг. ред. д.ю.н., професора Н. Ю. Голубєвої ; НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс. 2021. С. 63-68

2. Красіловська З. В. Становлення інституту медіації в системі публічного управління: теоретико-правовий аспект : дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 / З. В. Красіловська ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ.упр. : Одеса, 2017. С. 92.

3. Любченко Я. П. Альтернативні способи вирішення правових спорів: теоретико-правовий аспект : дис. канд.. юрид. наук. : спец. 12.00.01 / Люб-

ченко Я. П. ; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого : Харків, 2018. С. 131

4. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. С.90

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сулейманова С. Р.

Ліцук Софія Олександрівна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції,
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МЕДІАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ВИРІШЕННЯ БІЗНЕС-КОНФЛІКТІВ

Питання ролі медіації як альтернативного/ефективного вирішення спорів в Україні, наразі, усе ще, залишається нагальним. В умовах жорсткої конкуренції, що панує у бізнес-середовищі, економія часу, сил та коштів при вирішенні конфліктів завжди була і є особливо актуальною.

Взагалі, протягом декількох років, через нестабільну ситуацію в країні, медіація ніяк не могла знайти своє відображення та закріплення на законодавчому рівні. Однак, 6.11.2021 року було прийнято Закон України «Про медіацію».

Аби мати розуміння, варто зазначити, що, власне, слово «медіація» походить від лат. *mediate*, що означає бути посередником. У Законі України «Про медіацію» законодавець визначає поняття медіації – як позасудової добровільної, конфіденційної, структурованої процедури, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів. Цією ж самою статтею зазначено, що медіатор – спеціально підготовлена нейтральна, незалежна, неупереджена фізична особа, яка проводить медіацію [1]. Інакше кажучи – це незалежний посередник, який допомагає сторонам спору в його вирішенні шляхом знаходження компромісу (медіації).

До речі, медіацію дедалі частіше називають не альтернативним методом вирішення спору (ADR), а ефективним (EDR). Отже, ефек-